

Klára Andresová
Ústav vědeckých informací
Knihovědné oddělení



ZPRACOVÁNÍ STARÝCH TISKŮ NA ÚVI 1. LF UK: HISTORICKÁ SBÍRKA ÚSTAVU DĚJIN LÉKAŘSTVÍ

[Creative Commons Uved'te autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0
Česko](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/cz/)

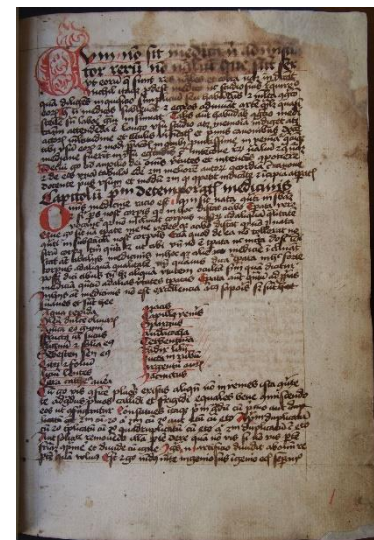
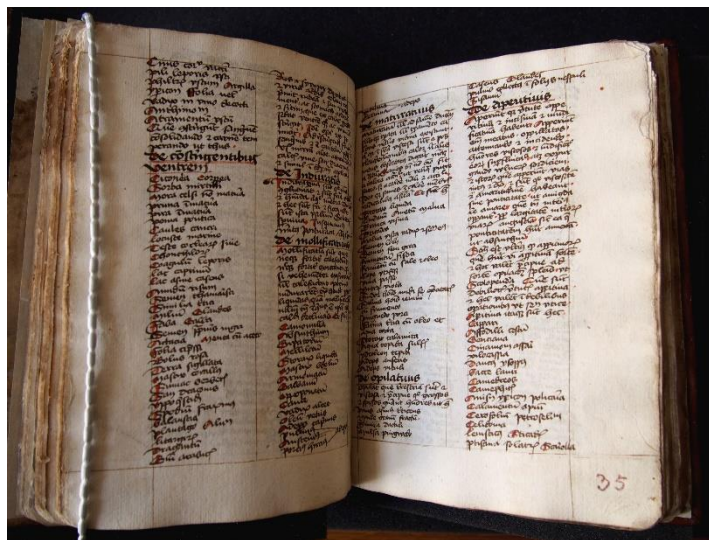
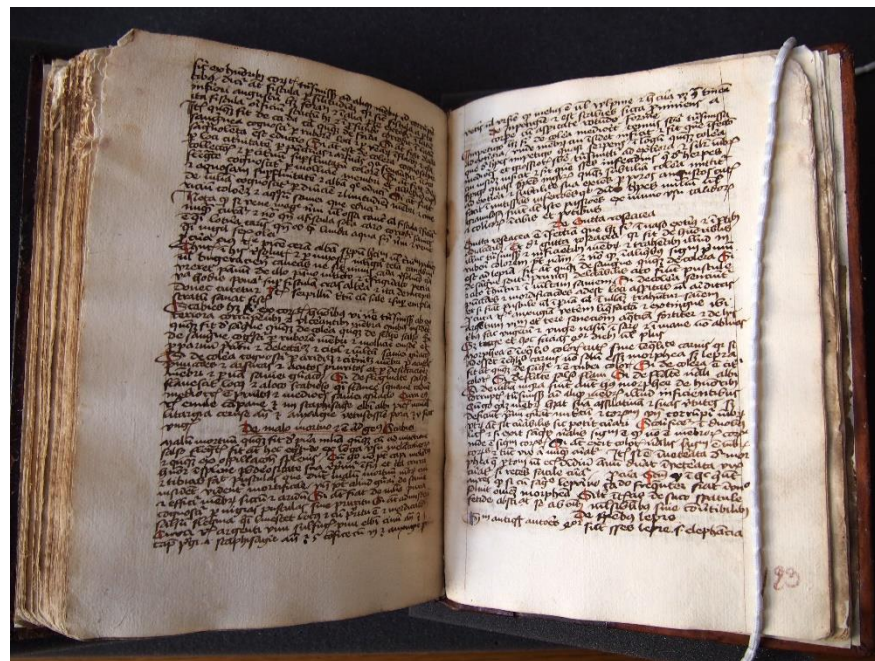
Ústav dějin lékařství a jeho knihovna

- tradice výuky historie medicíny na 1. LF od 90. let 18. století
- *Ústav dějin lékařství* založen de iure roku 1920, de facto 1924
- základem knižního fondu *Prager medizinisches Lesemuseum* (zal. 1841)
- historický fond ÚDL čítá 2561 svazků
- rukopisy, inkunábule, staré tisky a vzácné tisky z 19. a 20. století
- sbírka lékařských disertací pražské lékařské fakulty z 16.–19. století



SVAZKY Z 15. STOLETÍ

Rukopisná sbírka pozdně středověkých lékařských traktátů (Sign. N 1528)



SVAZKY Z 15. STOLETÍ

Konvolut tři prvotisků:

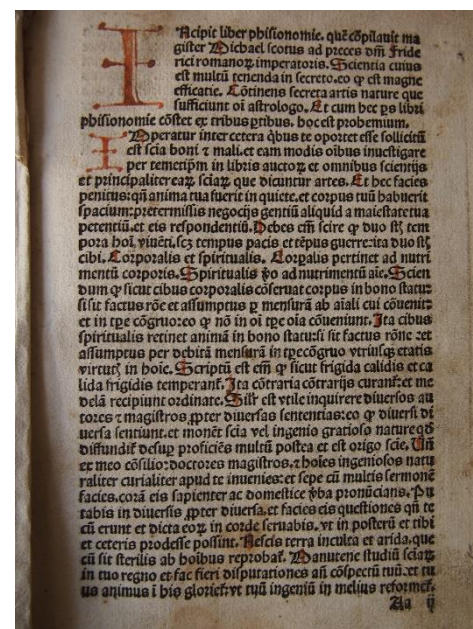
- *Liber phisionomie magistri Michaelis Scoti. Cum multis secretis mulierum.* Lipsko 1495

- *De secretis mulierum et virorum.*

[S.l. 149—150-?]

- *Rationes breues magni rabi Samuelis.* [S.l. 1493?]

(Sign. N 1588)



svazky z 16.–20. století

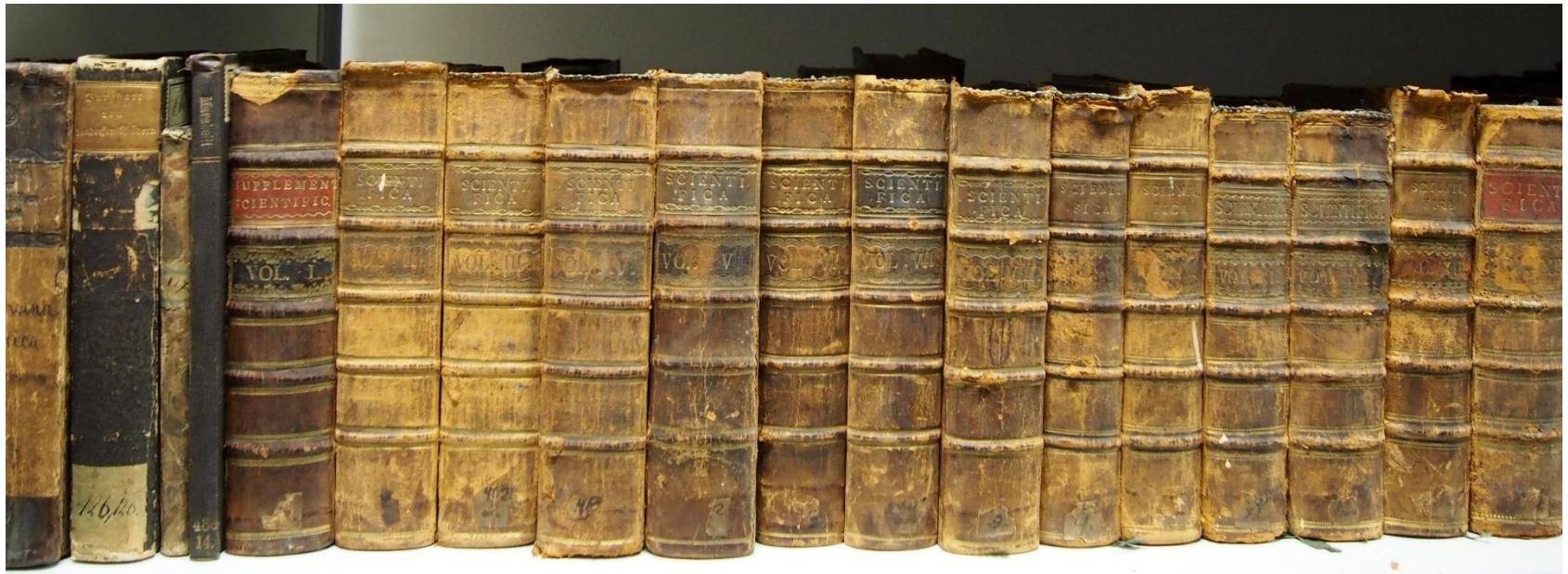
16. století: 126

17. století: 262

18. století: 1996

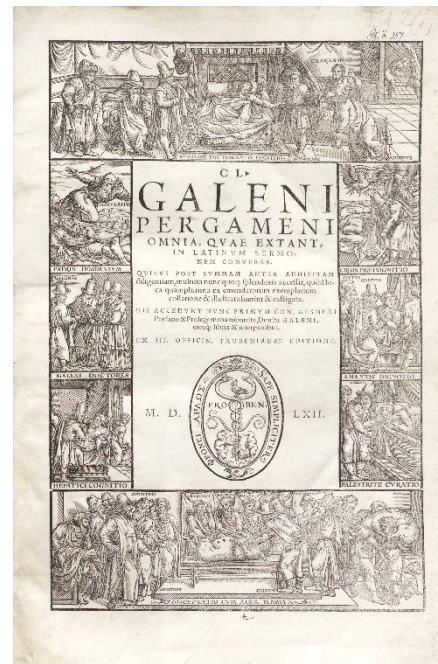
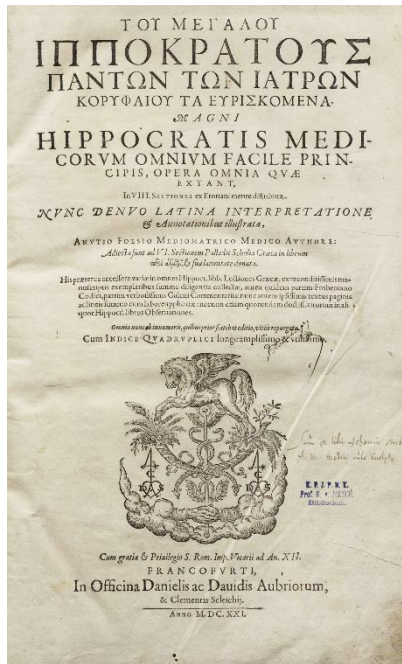
19. století: 167

20. století: 8



Jazyková a tematická struktura fondu

- převládající jazyky: latina, němčina
- marginálně: francouzština, angličtina, italština
- ojediněle: čeština

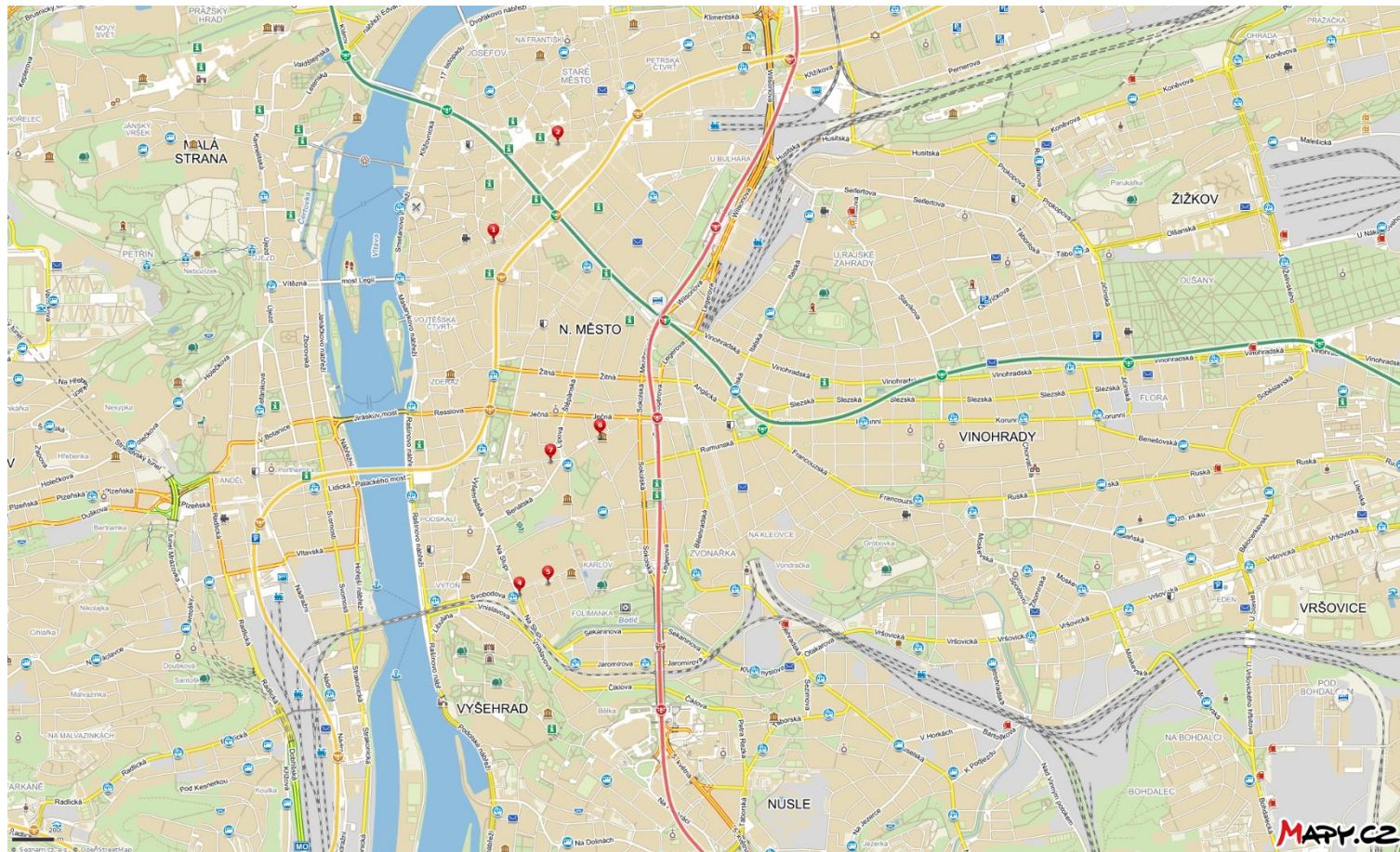


- starověcí klasici medicíny, především Hippokratés (cca 460–360 př. n. l.) a Galén (129–cca 200)
- Paracelsus (1494–1541)
- Jan Jessenius (1562–1621)
- Jiří Procházka (1749–1820)
- Tadeáš Bayer (1737–1808)

citace:
HIPPOKRATÉS. *Toy megaloy Ippokratoys panton ton iatron koryfaioy ta eyriskomena*. Francofurti: Aubriorum & Schleichii, 1621. Sign. K 9894

GESNER, Conrad. *Cl. Galeni pergameni omnia*. [Basileae]: Froben, 1562. Sign. K 9890

Dosavadní stěhování fondu



Hledání Plánování Batůžek

- Martinská 418 (od r. 1841)**
Martinská 418/4, Praha, 110 00, okres Hlavní město Praha
50.0829725N, 14.4194444E
- Celetná 16 (od r. 1849)**
Celetná 550/16, Praha, 110 00, okres Hlavní město Praha
50.0871083N, 14.4236956E
- Kateřinská 32 (po r. 1932)**
Kateřinská 1660/32, Praha, 120 00, okres Hlavní město Praha
50.0746697N, 14.4265133E
- Na Slupi (od r. 1936)**
50°44,775'N, 14°22'16,309"E
50.0599931N, 14.4211972E
- Albertov 2048 (r. 1945)**
Albertov 2048/4, Praha, 128 00, okres Hlavní město Praha
50.0684954N, 14.4230708E
- Kateřinská 32 (od r. 1945)**
Kateřinská 1660/32, Praha, 120 00, okres Hlavní město Praha
50.0746697N, 14.4265133E
- U Nemocnice 4 (od r. 2009)**
U Nemocnice 497/4, Praha, 128 00, okres Hlavní město Praha
50.0765326N, 14.4232194E

MAPY.CZ

MAPY.CZ

Příhlášit Nápověda Legenda Mobil Reklama

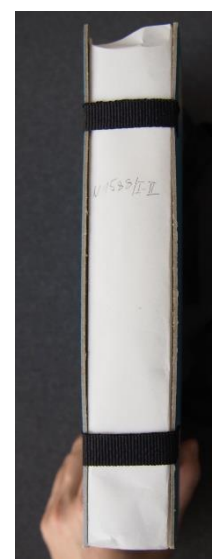
Péče o fond do podzimu 2015...

- uložení v otevřených dřevěných skříních
- knihy v několika řadách za sebou
- poškozené knihy zajištěny provázky či dopisními obálkami
- malé množství knižních zarážek
- do knih vloženy lístky s poznámkami, někdy v igelitových obalech



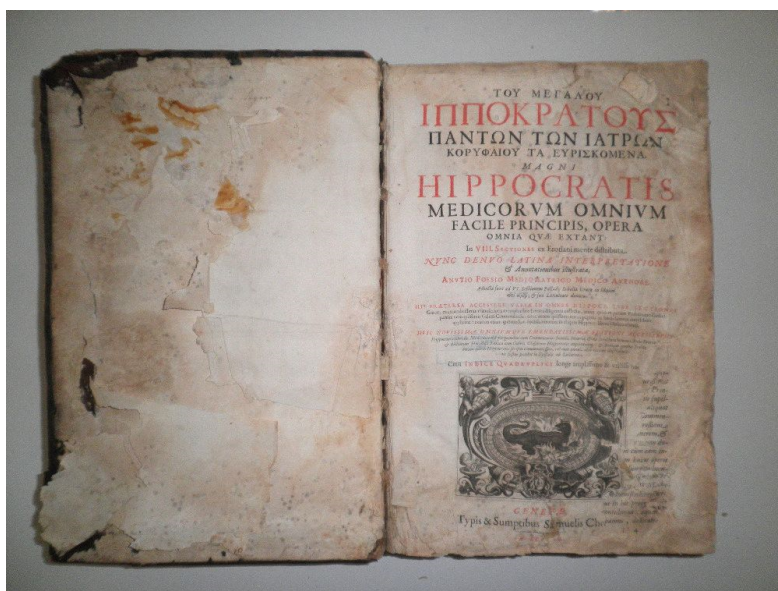
a od podzimu 2015

- doplnění zarážek
- provázky a obálky provizorně nahrazeny archivními vázacími deskami
- nevhodné materiály v knihách vloženy do obálek z nekyselého papíru
- od jara 2016 moderní posuvné knihovní regály
- logické řazení knih dle signatur






Restaurování fondu

- mapování aktuálního stavu fondu
- základní očista knih
- restaurování nejpostiženějších svazků
→ jako první HIPPOKRATÉS. *Toy megaloy Ippokratoys panton ton iatron koryfaioy ta eyriskomena*. Genevae: Samuelis Chouët, 1662. Sign. N 1589



Zpracování fondu

- dokončení pracovní evidence sbírky
- v první fázi katalogizace knih velkých formátů
- exemplářová katalogizace v systému Aleph
- přispívání do SK ČR, tvorba národních autorit
- digitální kopie titulních listů, frontispisů, resp. prvních dochovaných stran

Centrální katalog Univerzity Karlovy

[Přihlášení - UK](#)
[Přihlášení - ostatní](#)
[Odtahování](#)
[Nastavení](#)
[Dotazy](#)
[Dotazy a připomínky](#)
[Návod](#)

[Vyhledávání](#)
[Výsledky dotazu](#)
[Přechod dotazu](#)
[Má stránka](#)

Vybrané záznamy: Zobrazení vybrané Přidat / odebrat Přidat do své sbírky Přidat na server
vyhledaných záznamů: Vykázat vše Zrušit označení Zvolit Přesortovat Přidat do sbírky Přidat do serveru

Výsledky dotazu Slova-Formát záz. = rp; Není řazeno

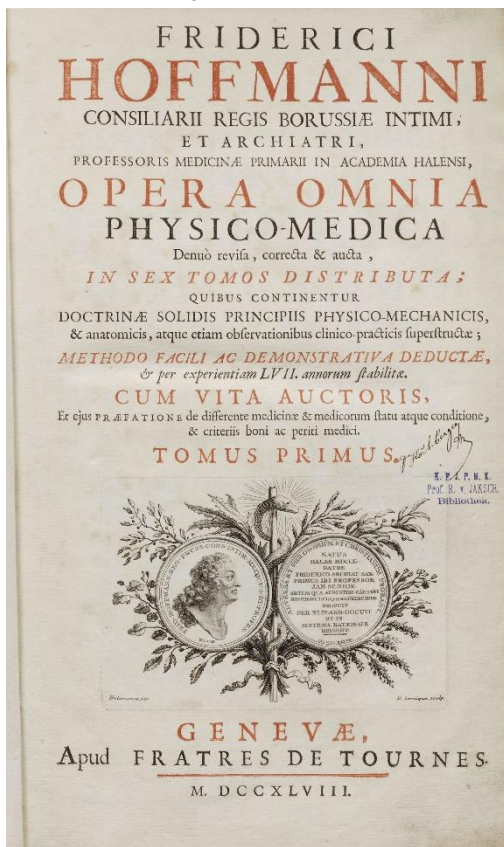
Záznamy 21 - 40 z 2534

(maximálně je možno zobrazit a seladit 10000 záznamů)

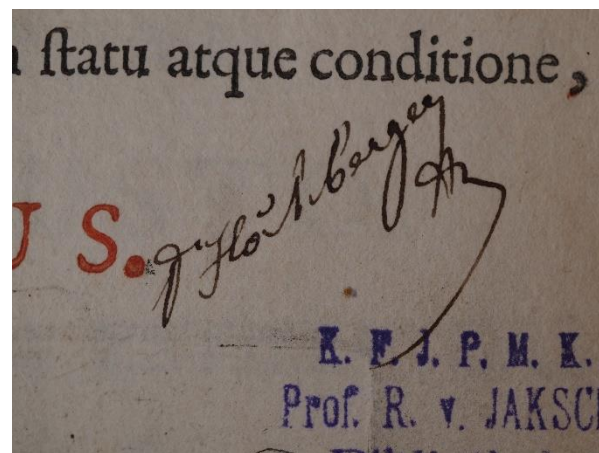
#	Obálky	Autor	Název	Rok	Druh dok.	Exempláře	Ext. vazba
21	<input type="checkbox"/>	Hecker, Carl Friedrich Franz, 1812-1878	Die Elephantiasis oder Lepra Arabica / von Carl Fr. Hecker, Professor der Chirurgie und Augenheilkunde und Director der Chirurgisch-Ophthalmologischen Klinik an der Universität Freiburg im Breisgau	1858	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana
22	<input type="checkbox"/>	Weber, Moritz Ignaz, 1795-1875	Anatomischer Atlas des menschlichen Körpers in natürlicher Grösse, Lage und Verbindung der Theile . . in 84 Tafeln und erklärendem Texte / von Dr. M. J. Weber, ordentl. öffentlichem Professor in	1830	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana
23	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Operum omnium physico-medicorum, Supplementum secundum in tres partes distrt	1753	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list
24	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Operum omnium physico-medicorum, Supplementum in duas partes distributum, q	1749	RP	1. LFE 1/ 0	Předtitul
25	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Operum omnium physico-medicorum, Supplementum in duas partes distributum, q	1749	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list
26	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Operum omnium physico-medicorum, Supplementum secundum in tres partes distrt	1753	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list Dr. Hochberger - podpis
27	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Opera omnia physico-medica Denus revisa, correcta & aucta, in sex tomos d	1748	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list
28	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Opera omnia physico-medica Denus revisa, correcta & aucta, in sex tomos d	1748	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list
29	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Opera omnia physico-medica Denus revisa, correcta & aucta, in sex tomos d	1748	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list Frontispis Více externích vazeb
30	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Opera omnia physico-medica Denus revisa, correcta & aucta, in sex tomos d	1748	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list
31	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Opera omnia physico-medica Denus revisa, correcta & aucta, in sex tomos d	1748	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list
32	<input type="checkbox"/>	Hoffmann, Friedrich, 1660-1742	Fridericl Hoffmanni consiliarii regis bonusiae interni, et archiatri, professoris medicinae primarii in academia Halensi, Opera omnia physico-medica Denus revisa, correcta & aucta, in sex tomos d	1748	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní list Dr. Hochberger - podpis
33	<input type="checkbox"/>	Sennert, Daniel, 1572-1637	Danielis Sennerti Vratislaviensis doctoris et medicinae professoris in academia Vittenbergensi, Operum, Tomus Quartus, quo continentur Practicae Liber quartus, De Mullenem & Infantium affectibus p	1666	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana Dr. Hochberger - podpis
34	<input type="checkbox"/>	Sennert, Daniel, 1572-1637	Danielis Sennerti Vratislaviensis doctoris et medicinae professoris in academia Vittenbergensi, Operum, Tomus Tertius, quo continentur Practicae Liber Primus, De Capitis Morbis ac Symptomatibus. P	1666	RP	1. LFE 1/ 0	První dochovaná strana [5].
35	<input type="checkbox"/>	Ettmüller, Michael, 1644-1683	Michaelis Ettmulleri Philos. et med. d. Operum, Tomi II, Pars II.	1708	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana Dr. Hochberger - podpis
36	<input type="checkbox"/>	Ettmüller, Michael, 1644-1683	Michaelis Ettmulleri Philos. et med. d. Opera omnia	1708	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana Dr. Hochberger - podpis
37	<input type="checkbox"/>	Paprocký z Hlohov a Paprocké Věle, Bartoloměj, asi 1543-1614	Diadochos id est successio . . jinak Postagognost Knížat a Králův Českých, Biskupův v arcybiskupův Pražských, a vssch trech stavův slavného království Českého, to gest panského rytířsk	1602	RP	1. LFE 1/ 0	První dochovaná strana (3)
38	<input type="checkbox"/>	Cloquet, Jules Germain, 1790-1883	Anatomie de l'homme ou description et figures lithographiées de toutes les parties du corps humain. Tome quatrième Angiologie / par Jules Cloquet et publiée par C. de Lasteyrie, éditeur	1828	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana
39	<input type="checkbox"/>	Cloquet, Jules Germain, 1790-1883	Anatomie de l'homme ou description et figures lithographiées de toutes les parties du corps humain. Tome troisième, Neurologie / par Jules Cloquet et publiée par C. de Lasteyrie, éditeur	1828	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana
40	<input type="checkbox"/>	Mascagni, Paolo, 1752-1815	Tavole figurate di alcune parti organiche del corpo umano degli animali e dei vegetabili esposte nel prodromo della grande anatomia / di Paolo Mascagni	1819	RP	1. LFE 1/ 0	Titulní strana

Fotografie příkládané k záznamům

Titulní listy



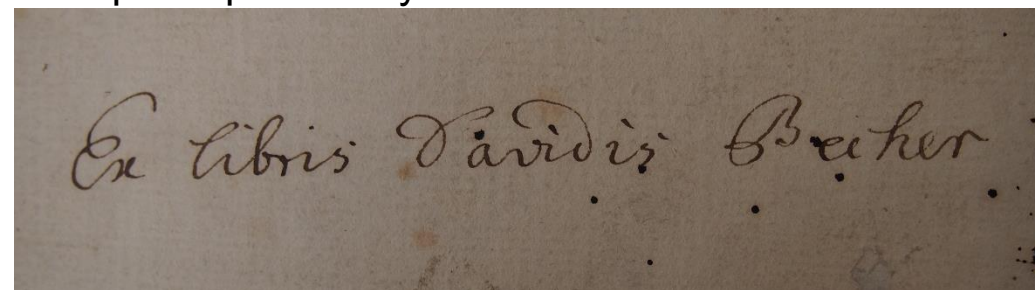
Podpisy



Razítka



Rukopisné poznámky



Připojení k databázi PROVENIO

The screenshot displays the PROVENIO website interface. At the top, there are language options (Česky, English, Deutsch, Français) and a login button (Přihlásit se). A search bar is located at the top right with the placeholder text "Hledat knihy, autory, témata..." and a "Hledat" button. The main header features the title "PROVENIO" and "Knihovna Národního muzea" over a background image of bookshelves. Below the header is a navigation menu with links: "PROVENIO O projektu", "Knižní kultura a provenience", "Provenience a knižní celky v KNM", "Pravidla pro katalogizaci", "Relevantní literatura", "Databáze proveniencí", "Neidentifikovaná provenience", "Partnerské instituce", and "Kontakt". A secondary navigation bar includes "Domů", "Vyhledávání", "Můj účet", "Obilíbené", "Rejstříky", "Zajímavé tituly", and "Statistiky". The main content area contains the following text: "PROVENIO", "Databáze vlastníků historických a moderních knižních sbírek a provenienčních záznamů v knihách Knihovna Národního muzea", and "Vyhledávání v souborném katalogu Národního muzea najdete ZDE". Below this are three search sections: "Vlastníci knih a knižní provenience – Osoby a rody" with a "hledatAuthority" input and "Hledat" button; "Vlastníci knih a knižní provenience – korporace" with a "hledatAuthority" input and "Hledat" button; and "Vyhledávání bibliografických záznamů" with a "Hledat knihy, autory, témata..." input and "Hledat" button. A "Rozšířené vyhledávání" link is also present. At the bottom, the email address "provenio@provenio.net" is displayed.

Propagace historického fondu

Webové stránky
uvi.lf1.cuni.cz

The screenshot shows the website of the Ústav vědeckých informací (ÚVI) at the Faculty of Medicine, Charles University in Prague. The page features a navigation bar with the university's name and logo, and a search bar. The main content area is titled "Z historie: Dramatická anatomie" (From history: Dramatic anatomy). It contains a text-based article about the history of anatomical illustrations, mentioning the work of Pietro da Cortona. Below the text are four historical anatomical illustrations from the "Tabulae Anatomicae" by Pietro da Cortona, showing various views of the human body. To the right of the article, there are social media sharing options for Facebook, Twitter, and LinkedIn. Below the article, there is a section for "Nedělní akce" (Sunday events) and a "Zobrazit všechny Akce" (Show all events) link. At the bottom of the page, there is a "Tweety" section with a tweet from the ÚVI account.

This screenshot shows a social media post from the ÚVI Facebook page. The post features the same four historical anatomical illustrations from the "Tabulae Anatomicae" by Pietro da Cortona. The text of the post is in Czech and discusses the historical significance of these illustrations. The post includes a Facebook share button and a "Všechny komentáře" (All comments) link. The background of the post shows a dark, blurred image of the ÚVI website.

Facebook
Knihovna ÚVI 1.LF UK

Plány do budoucna

- pokračování v současných aktivitách
- digitalizace
- propagace fondu v odborných periodikách
- přispívání do bibliografických projektů - např. Knihopis, Universal Short Title Catalogue

USTC HOME ABOUT STAFF NEWS SEARCH CONFERENCE OUTPUT INTERNSHIP DEGREE CONTACT

SEARCH THE USTC

KEYWORD

AUTHOR

TRANSLATOR

EDITOR

SHORT TITLE

PRINTER

PLACE OF PRINTING

YEAR FROM TO

SELECT COUNTRY

SELECT LANGUAGE

SELECT FORMAT

DIGITAL COPIES

CLASSIFICATION

CITATION No.

SORT RESULTS

* Search USTC only

Odeslat

Resetovat

© 2016 USTC - Universal Short Title Catalogue
Hosted by the University of St Andrews

Dosavadní výsledky

- zpracováno 198 bibliografických jednotek
- jedná se o 137 svazků
- 121 jednotek bylo opatřeno alespoň jednou provenienční poznámkou, tzn. podpisem, dedikací, razítkovým či štítkovým exlibris nebo např. supralibros



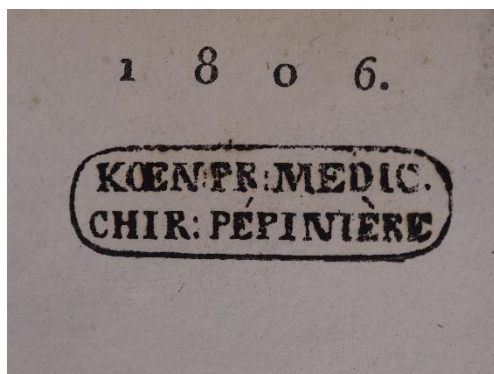
Prager medizinisches Lesemuseum

(zal. 1841) - 28 knih



Dosavadní výsledky – provenienční průzkum

- Pépinière – pruská královská škola pro vojenské lékaře, založena 1795 v Berlíně
- varianta razítka „Kön. Pr. Med. Chir. Friedr. Wilh. Institut, Bibliothek“ vždy společně s razítkem „Ecole imperiale du service de sante militaire“ – štrasburské školy pro vojenské lékaře činné v letech 1856–1870

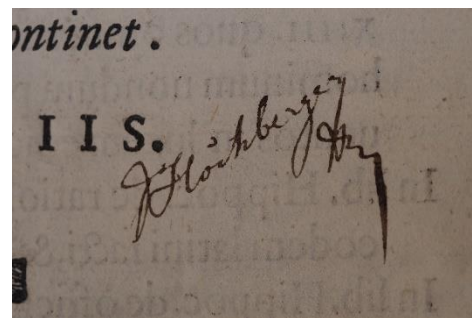


Dosavadní výsledky – provenienční průzkum

Rudolf von Jaksch (1855–1947)

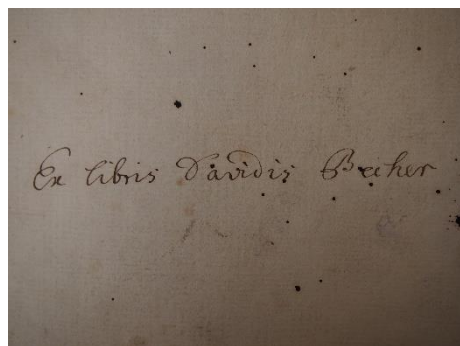


Gallus von Hochberger (1803–1901)



Dosavadní výsledky – provenienční průzkum

David Becher (1725–1792)



Všemír Berchtold z Uherčic (1781–1876)



Použitá literatura:

HLAVÁČKOVÁ, Ludmila a SVOBODNÝ, Petr. *Dějiny pražských lékařských fakult 1348-1990*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1993. 151 s. ISBN 80-7066-742-7. S. 57.

HLAVÁČKOVÁ, Ludmila. Odborná knihovna profesora očního lékařství pražské lékařské fakulty J. Ryby v r. 1837. *Acta Universitatis Carolinae: Historia Universitatis Carolinae Pragensis. Příspěvky k dějinám University Karlovy*. 1975, **14**(1-2), s. 189-203.

HLAVÁČKOVÁ, Ludmila. Odborné knihovny na pražské lékařské fakultě a založené veřejné lékařské čítárny Prager medizinisches Lesemuseum v r. 1841. *Dějiny věd a techniky*. 1992, **25**(3), s. 178-190.

HLAVÁČKOVÁ, Ludmila. Prager Medizinisches Lesemuseum - předchůdce Národní lékařské knihovny. Prager Medizinisches Lesemuseum - the predecessor of the National medicinal library. In: *Mezinárodní sympozium k dějinám medicíny, farmacie a veterinární medicíny (5.)*. 26.-29. června 2001, Hradec Králové: *Abstrakta*. Hradec Králové: Vojenská lékařská akademie J. E. Purkyně, 2001, s. 44.

PETRÁŇ, Josef. *Památky Univerzity Karlovy*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-718-4855-7. S. 188–196.

ROZSÍVALOVÁ, Eva. Vzpomínky na Ústav dějin lékařství 1. lékařské fakulty. *Sborník lékařský*. 1998, **99**(1), s. 63-76.

SCHRUTZ, Ondřej. Lékařská čítárna a knihovna v Praze. *Časopis lékařův českých*. 1924, **63**, 91-123.

STROUHAL, Eugen. 70 let Ústavu dějin lékařství 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. *Dějiny lékařství*. 1994, **133**(5), s. 153-155.

SVOBODNÝ, Petr a HLAVÁČKOVÁ, Ludmila. *Dějiny lékařství v českých zemích*. Praha: Triton, 2004. 247 s., [32] s. barev. obr. příl. ISBN 80-7254-424-1. S. 115.

Použité elektronické zdroje:

1. Lékařská fakulta, Ústav dejin lékařství - knihovna: 1. Medizinische Fakultät, Institut für Medizingeschichte - Bibliothek. In: *FABIAN HANDBUCH: HANDBUCH DER HISTORISCHEN BUCHBESTÄNDE IN DEUTSCHLAND, ÖSTERREICH UND EUROPA* [online]. Hildesheim: Olms Neue Medien, 2003 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: [https://fabian.sub.uni-goettingen.de/fabian?Medizingeschichte\(Prag\)](https://fabian.sub.uni-goettingen.de/fabian?Medizingeschichte(Prag))

Centrální katalog Univerzity Karlovy [online]. 2015 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: https://ckis.cuni.cz/F/3TEJ45DJJPU3C2D8XQQ229B1YFH3DATIHRJGJY72TRGY2FJ7PE-60211?RN=388404233&pds_handle=GUEST

KNIHOVNA ÚVI 1. LF UK. [Pro ty z vás...]. In: *Facebook* [online]. [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/knihovnauvi/posts/10155092472838056:0>

Mapy.cz [online]. 2016 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://mapy.cz/>

PROVENIO [online]. 2016 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <http://www.provenio.net/index.php/cz/>

Universal Short Title Catalogue [online]. St Andrews: University of St Andrews, 2016 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <http://ustc.ac.uk/>

Z historie: Dramatická anatomie. In: *Ústav vědeckých informací* [online]. 2016 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <http://uvi.lf1.cuni.cz/z-historie-dramaticka-anatomie>

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Klára Andresová

klara.andresova@lf1.cuni.cz

Ústav vědeckých informací

Knihovědné oddělení